

Socialinio verslo modelis: dirbti lengviau negu vogti

Reda Sutkuvienė,
Lietuvos Verslo Konfederacija
2019-12-19

-
- Nuskausminamieji tik trumpalaikis simptomų malšinimas. Kai mėginama visuomenę apsaugoti pastatant stebėjimo kameras, negalima tikėtis teigiamų rezultatų ilgalaikėje perspektyvoje.
 - Dažnai klausama, ką būtų galima padaryti, kad sumažėtų nusikalstama veikla, socialinė atskirtis? Nejaugi kameros negelbsti?
 - Vieno teisingo atsakymo nėra, tačiau yra unikalus pavyzdys, gyvuojantis 15 metų;
 - Sėkmė – vietos savivaldos, verslo, sveikatos, švietimo ir bendruomenės sinergija.

Gerosios praktikos pavyzdys – salotų baras „Mano Guru“

- ▶ Organizacija VšĮ „Socialiniai paramos projektai“ 15-ą metų vykdo veiklą kavinėje „Mano Guru“
- ▶ Tikslas – integruoti į visuomenę asmenis, išėjusius iš įkalinimo įstaigų, ir priklausomus, baigusius reabilitacijos programas

“Mano Guru” – inovatyvus modelis

Darbinė integracija turi būti:

- Neatsiejama
- Nenutrūkstama
- Dalinai apsaugotoje aplinkoje
- Specifiškai organizuota
- Sukurtų savęs ugdymo galimybes
- Suteikianti sąlygas mokytis darbo vietoje

Darbinė reintegracija į visuomenę ir darbo rinką apima:

- Reintegracija dalinai apsaugotoje aplinkoje;
- Individualaus tobulėjimo plano sukūrimas ir įgyvendinimas;
- Psichologų ir socialinių darbuotojų pagalba;
- **Profesiniai mokymai darbo vietoje:** tiek darbas su darbuotojais, nepriklausančiais tikslinei grupei, ir jų motyvavimas siekiant sukurti draugišką ir pakantų kolektyvą, tiek tikslinės grupės tolesnis motyvavimas per individualaus tobulėjimo plano įgyvendinimą;
- **Gali būti teikiamos kitos socialinės paslaugos:** apgyvendinimas, transporto išlaidų kompensavimas, laisvalaikio organizavimas, darbas su šeimomis;
- **Švietėjiška funkcija:** tai kova su stereotipais netradicinėmis priemonėmis – subtiliai derinant tokius elementus kaip kavinė be alkoholio, propaguojanti gerą, kokybišką ir sveiką maistą, organizuojanti geros kokybės kultūrinius renginius, siekiama sužadinti draugiškesnį ir tolerantiškesnį visuomenės požiūrį į asmenis, esančius socialinėje atskirtyje.

Kaip vyksta integracija?

- ▶ Į “Mano Guru” nukreipiamas asmuo;
- ▶ Integracijoje dalyvaujantys asmenys gauna socialines integracijos paslaugas ir yra apmokomi viešo maitinimo sektoriuje paklausių profesijų – virėjo, padavėjo, barmeno;
- ▶ Mokosi iš mentorių (darbuotojų, nepriklausančių tikslinei grupei);
- ▶ Dalyvavimas socialinės integracijos projektuose padeda šiems asmenims, dažnai diskriminuojamiems darbo rinkoje, susirasti darbą, gauti legalias pajamas ir nepriklausyti nuo šalpos mechanizmų, sėkmingai integruotis į visuomenę ir darbo rinką.

Kaip integruojami asmenys patenka pas mus?

- Bendradarbiaujame su:
 - Įkalinimo įstaigomis – Vilniaus pataisos namais, Panevėžio pataisos namais; Pravieniškių pataisos namais ir kitomis Kalėjų departamentui pavaldžiomis įstaigomis;
 - Respublikiniu priklausomybės ligų centru - nukreipia nuo alkoholio priklausomus asmenis integracijai po reabilitacijos;
 - Reabilitacijos bendruomenėmis visoje Lietuvoje – nukreipia asmenis po reabilitacijos integracijai;
 - Vilniaus probacijos tarnyba – nukreipia probuojamus asmenis integracijai;
 - Užimtumo tarnyba – nukreipia socialinės rizikos asmenis, kurie savarankiškai negali integruotis į darbo rinką;
 - Įvairiomis nevyriausybinėmis organizacijomis – bendri socialiniai projektai, iniciatyvos, akcijos;
 - “Iš lūpų į lūpas”.

Dirbantys buvę nuteistieji = saugesnė visuomenė

- ▶ Įrodyta, kad legaliai įdarbinti buvę nuteistieji yra linkę mažiau nusikalsti palyginus su neturinčiais darbo ir grįžusiais iš laisvės atėmimo vietų;
- ▶ Legaliai dirbantis asmuo nedaro žalos visuomenei, nekenkia sau ir kitiems;
- ▶ Kuriama saugesnė aplinka;
- ▶ Ugdomas pilietiškumas;
- ▶ Prevencinė veikla kavinėje

Rezultatai

- Per 15 įstaigos veiklos metų integracijos programoje dalyvavo daugiau negu 520 asmenų;
- Apie 65% asmenų – grįžusieji iš laisvės atėmimo vietų;
- 80% dalyvių sėkmingai integravosi į visuomenę ir darbo rinką;
- Sukurtos darbo vietos;
- Pagerintas visuomenės požiūris į buvusius psichoaktyvių medžiagų vartotojus ir asmenis, išėjusius iš įkalinimo įstaigų;
- Padidėjusi darbdavių tolerancija;
- Žalos miestui ir gyventojams mažinimas;
- Visuomenės požiūrio keitimas?

Pripažinimas

- Organizacijos veikla pripažinta ir įvertinta Europiniu mastu - Europos Komisijos konkurse „Regioninių novatoriškų projektų apdovanojimas“ „Mano guru“ nominuotas vienu iš 6 geriausių Europoje vykdytų socialinės integracijos projektų (RegioStars 2010);
- Europos komisijos konkurse „Apdovanojimas už pasiekimus skatinant verslininkystę“ (European Enterprise Awards 2011);
- Europos burės 2013 nugalėtojas kategorijoje „Už atvertus kelius“;
- Taip pat du kartus 2009 m. ir 2010 m. pripažinta svetingiausia Vilniaus kavine.

Iššūkiai

- Ko reikia, kad misija PADĖTI, netaptų misija IŠLIKTI?
- Palaikymas → Užsakymai / paslaugų pirkimas → daugiau įdarbintų tikslinės grupės asmenų → užimtumas → legaliai mokami mokesčiai → nusikalstamos veiklos sumažėjimas → saugios aplinkos kūrimas
- Didėjanti socialinės rizikos grupė (augantis narkotikų, alkoholio vartotojų skaičius, departuojami nuteistieji asmenys)
- Neatpažįstamos psichoaktyvios medžiagos = sunkėjantys padariniai
- „Dirbti lengviau negu vogti“

Ačiū už dėmesį!